

VOLINIKUKANDIDAADI KÜSIMUSTIK**Piotr SERAFIN****Eelarve, pettusevastane võitlus, avalik haldus****1. Üldine pädevus, pühendumine Euroopale ja isiklik sõltumatus**

Millised Teie oskused ja kogemused on eriti olulised volinikuks saamisel ja Euroopa üldiste huvide eest seismisel, pidades eelkõige silmas Teie tulevast vastutusvaldkonda? Kuidas kavatsete aidata komisjoni poliitilisi suuniseid täita? Kuidas plaanite arvestada soolist aspekti ja lisada soolise perspektiivi kõigisse oma vastutusala poliitikavaldkondadesse? Kuidas kavatsete võtta oma tegevuses arvesse noorte vajadusi?

Kuidas saate Euroopa Parlamenti veenda oma sõltumatuses ja mil moel tagate, et Teie eelnev, praegune või tulevane tegevus ei sea kahtluse alla tööülesannete täitmist komisjonis?

Olen alati olnud pühendunud tugeva ja ühtse Euroopa ideele. Kogu minu ametialane ja poliitiline karjäär on möödunud avalikus teenistuses ning Euroopa ja Euroopa Liit on alati andnud minu tööle laiema raamistiku. Olen töötanud mitmel ELi asjadega seotud ametikohal nii Poola kui ka Euroopa haldusastutustes. Sageli on minu ametiülesanded olnud otseselt seotud eelarve teemadega. Tunnen uhkust selle üle, et oma esimesel töökohal abistasin Poola Euroopa Liiduga ühinemise pealäbirääkijat. 2002. aastal Kopenhaagenis toimunud ajaloolisel tippkohtumisel, mille käigus lepidi kokku kümne riigi ühinemisläbirääkimistes, andsin nõu finantspaketi kohta ja ELi eelarvega seotud küsimustes. Osalesin ka Poola Euroopa Liiduga ühinemise referendumi eelses kampaanias – muu hulgas olin ELi liikmesuse kulusid ja tulusid käsitleva aruande kaasautor. Poola valitsuses olen töötanud nii avalikus teenistuses kui ka poliitilistel ametikohtadel, sealhulgas välisministeeriumis Euroopa asjade riigisekretärina, peaministri isikliku esindajana ELi asjades ja viimati Poola alalise esindajana ELi juures. ELi institutsioonides olen töötanud Euroopa Komisjoni eelarve ja finantsplaneerimise voliniku Janusz Lewandowski alluvuses ning Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaadis transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika direktoraadi direktorina. Kuid minu kõige olulisem ja mind mitmes mõttes kõige rohkem mõjutanud ametikoht oli töö Euroopa Ülemkogu eesistuja Donald Tuski kabinetiülemana. Need kogemused on andnud mulle EList tervikliku arusaama, mis hõlmab praktiliselt kõiki selle poliitilisi, finants- ja õiguslikke aspekte. Olen selle aja jooksul tõendanud oma vankumatut pühendumust Euroopa huvidele ja Euroopa ühtsusele ning oma ametialast sõltumatust nii kokkulepetes kui ka otsustes, mida olen aidanud ette valmistada.

Soovin muuta Euroopa Liidu tugevamaks ja ühtsemaks, et jätkuvalt parandada eurooplaste julgeolekut, Euroopa majanduse konkurentsivõimet ja inimeste elukvaliteeti. Kui mind kinnitatakse volinikuks ja mulle usaldatakse vastutus ELi eelarve eest, annan oma panuse sellesse, et investeerimine oleks komisjoni uue koosseisu jaoks prioriteet. Püüan muuta meie praegused ja tulevased poliitilised prioriteedid tulemusteks, mis muudavad oluliselt inimeste igapäevaelu kogu Euroopas. Kui mind volinikuks kinnitatakse, teen sellest ajendatult kõik endast oleneva, et kokkulepe eesmärgipärase mitmeaastase finantsraamistiku üle saavutatakse õigeaegselt. Samas kohustun tegema väsimatult tööd selle nimel, et iga sent Euroopa maksumaksjate rahast oleks pettuse ja muude rikkumiste eest kaitstud.

Lisaks püüdnud veelgi tänapäevasema, mitmekesisema ja paindlikuma, andekate ja pühendunud töötajatega Euroopa avaliku teenistuse poole. Euroopa avalikul teenistusel ja eelkõige Euroopa Komisjoni töötajatel on eelseisva ametiaja poliitiliste prioriteetide elluviimisel juhtroll. Kui mind ametisse kinnitatakse, tahaksin, et komisjon esindaks rohkem inimesi, kelle teenistuses me oleme. Me oleme teinud suuri edusamme soolise tasakaalu saavutamisel juhtimistasanditel, kuid sellest ei piisa. Laiemalt võttes peab liidu käsutuses olema pühendunud ja kõrge kvalifikatsiooniga ametnikkond. See on väga oluline, kuna ELi tasandil täidetavate ülesannete hulk aina suureneb. Kui mind volinikuks kinnitatakse, on need minu peamised eesmärgid.

Kooskõlas institutsioonidevahelises kokkuleppes sätestatud kohustusega teen tööd selle nimel, et praeguses ELi eelarves arendataks edasi sooküsimuste integreerimise meetodikat. Tulevase pikaajalise eelarve ettevalmistamisel

püüan kooskõlas finantsmääruse nõudega tagada, et kui see on teostatav ja asjakohane, rakendatakse programme ja meetmeid kooskõlas asjaomaste valdkondlike eeskirjadega selliselt, et arvesse võetakse soolise võrdõiglikkuse põhimõtet ja asjakohast sooküsimuste integreerimise meetodikat.

Pooldan täielikult Euroopa Parlamendi kavatsust võtta ELi poliitika kujundamisel arvesse noorte seisukohti. Peame väga tähelepanelikult kuulama eri taustaga noorte eurooplaste vajadusi ja muresid, olenemata nende sotsiaalsest ja majanduslikust seisundist. Kui Euroopa Parlament mind ametisse kinnitab, korraldan oma ametiaja esimese 100 päeva jooksul koos teiste kolleegiumi liikmetega noortepoliitika dialoogi, mis tulevikus hakkab toimuma igal aastal.

Lisaks kinnitan, et olen täitnud kõik kohustused institutsioonide ees, mille heaks olen töötanud, sealhulgas taganud erahuvide deklaratsioonide õigeaegse ja täieliku esitamise. Nagu ka minu eelmistel ametikohtadel, jätkan ma täielikult aluslepingu sätete ja vaimu järgimist, eelkõige kohustust tegutseda Euroopa huvides ja mujalt juhiseid saamata. Järgin täielikult kõiki kohaldatavaid aususe, erapooletuse ja eetika eeskirju, Euroopa Komisjoni liikmete käitumisjuhendit ja selle huvide konflikte käsitlevaid sätteid. Minu erahuvide deklaratsioon on täielik ja muutuste tekkimisel seda ajakohastatakse. Luban vältida ülesandeid või olukordi, mis võiksid seada kahtluse alla minu sõltumatuse, erapooletuse ja kättesaadavuse komisjonile. Luban teavitada komisjoni presidenti kõigist olukordadest, mis võivad tekitada minu ametiülesannete täitmisel huvide konflikti.

2. Vastutusvaldkonna juhtimine ja koostöö Euroopa Parlamendiga

Kas lubate, et hoiate parlamenti nii enda kui ka oma vastutusala allüksuste tegevusega piisavalt kursis? Millistes aspektides peate end parlamendi ees vastutavaks?

Milliseid konkreetseid kohustusi olete valmis võtma suhtluses parlamendiga, seoses kohtumistega parlamendikomisjonides ja osalemisega täiskogul, oma tegevuse läbipaistvuse, koostöö ning parlamendi seisukohtadele ja seadusandlike algatuste taotlustele tulemusliku reageerimisega? Kas olete valmis edastama parlamendile õigeaegselt teavet ja dokumente kavandatavate algatuste või käimasolevate menetluste kohta nõukoguga võrdsetel alustel?

Kui mind eelarve, pettusevastase võitluse ja avaliku halduse volinikuks kinnitatakse, luban igati tagada, et Euroopa Parlament on nii minu kui ka minu vastutusala allüksuste tegevusega täielikult kursis. See on hästi toimiva ja tõhusa Euroopa Liidu peamine eeltingimus. Samuti võtan ma poliitilise vastutuse oma pädevusalas toimuva tegevuse eest, nagu on öeldud minu missioonikirjas.

Konstrukttiivne ja õigeaegne koostöö Euroopa Parlamendiga on äärmiselt oluline, et saavutada poliitiline vastutus ja tulemused, millest eurooplastele sisulist kasu tõuseb. See koostöö on eriti oluline minu vastutusalas, kuna Euroopa Parlament on eelarvepädev ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon, kaasseadusandja (eelkõige järgmise põlvkonna ELi programmide puhul) ning osaleb mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmise menetluses.

Kui mind ametisse kinnitatakse, kavatsen seetõttu luua parlamendi ja asjaomaste komisjonidega poliitikakujundamise protsessi igas etapis ja poliitilise dialoogi käigus tihedad töösuhted. Minu töömeetod põhineb tõhusal ja korrapärasel teabevahetusel, mille aluseks on avatus ja vastastikune usaldus. Neid põhimõtteid on väljendatud president Ursula von der Leyeni poliitilistes suunistes ja missioonikirjades, milles rõhutatakse ka Euroopa Parlamendi ja komisjoni vaheliste suhete tugevdamise tähtsust. Kui mind volinikuks kinnitatakse, järgin ma Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni suhteid käsitleva uue raamkõkkuleppe kõiki sätteid. Kavatsen täies mahus rakendada ka 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava.

Olen täiesti teadlik sellest, kui oluline on parlamendi ja nõukogu võrdne kohtlemine eelkõige teabe edastamisel. See ei ole üksnes aluslepingust tulenev nõue, vaid ka demokraatlik kohustus voliniku jaoks, kellel kolleegiumi liikmena on otsevalitud Euroopa Parlamendi liikmete ees aruandekohustus.

Kui mind ametisse kinnitatakse, luban osaleda täiskogu istungjärkudel, kõigil olulistel komisjonide koosolekutel ja kolmepoolsetel aruteludel. Samuti jätkan korrapäraselt teabevahetust asjaomaste parlamendikomisjonide esimeeste ja liikmetega. Olen alati avatud kahepoolsetele kohtumistele ja valmis osalema ulatuslikel

konsultatsioonidel oluliste küsimuste kohta. Samuti tagan, et Euroopa Parlamendi liikmete küsimustele minu vastutusalasse kuuluvates valdkondades vastatakse kiiresti, täpselt ja konstruktiivselt.

Eelarvekomisjoni küsimused

Arutelud järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle on juba alanud, ELi ees seisavad aga enneolematud probleemid. Ametisseastuv president tunnistas, et nende probleemidega toimetulekuks on vaja ELi eelarvet põhjalikult muuta, nõudes kulutuste tegemisel lihtsust ja paindlikkust, kiirust ja strateegilist fookust, ning lubas esitada ettepaneku täpsema, lihtsama ja mõjusama pikaajalise eelarve kohta, mis hõlmaks vähem programme, tugevamat seost riiklike reformide ja investeeringute vahel ning välistegevuse rahastamise ümberkorraldamist. Eelarvevoliniku kandidaadile esitatavate kirjalike küsimuste eesmärk on selgitada selle lubaduse praktilisi tagajärgi.

3. Kulud ja ELi eelarve pärast 2027. aastat

Lisaks vajadusele maksta tagasi taasterahastu „NextGenerationEU“ võlg loetletakse ametisseastuva presidendi poliitilistes suunistes mitu uut ja olemasolevat prioriteeti, mida rahastatakse järgmisest mitmeaastasest finantsraamistikust. Millised on Teie hinnangu kohaselt summad, mida on vaja praeguse poliitika elluviimiseks, uute prioriteetide rahastamiseks ja taasterahastu „NextGenerationEU“ võla tagasimaksmiseks?

See tähendab ELi eelarve põhjalikku ümberkujundamist, et saavutada täpsema fookusega, paindlikum, mõjusam ja lihtsam pikaajaline eelarve. Milline saab olema mitmeaastase finantsraamistiku ülesehitus ja milline on programmipõhise eelarvet poliitikapõhisele eelarvele ülemineku praktiline mõju? Kuidas mõjutab see täpsemalt kuluprogrammide arvu ja laadi ning kuidas kavatsete tagada, et taasterahastu „NextGenerationEU“ võla tagasimaksmine ei vähenda ELi poliitika rahastamist?

Euroopa elab praegu üle sügavaid muutusi, mis puudutavad meie ühiskonda ja julgeolekut, meie planeeti ja majandust. Muutuste kiirus tekitab probleeme, mida saab lahendada ainult ühiselt tegutsev ühtne Euroopa. ELi eelarve on näidanud tulemusi seal, kus see on kõige olulisem meie kodanike, põllumajandustootjate, teadlaste, ettevõtjate ja piirkondade jaoks nii Euroopas kui ka mujal. Kui mind volinikuks kinnitatakse, kasutan kõiki minu käsutuses olevaid vahendeid, et kindlustada meie eelarvega parimal võimalikul viisil Euroopa tulevikku.

Liikumissuund selleks on selge. Ametisseastuva presidendi von der Leyeni suunistes komisjoni uuele koosseisule aastateks 2024–2029 on kirjeldatud meie ühiseid prioriteete ja tulevikuprobleeme. Need ulatuvad kestlikust heaolust ja konkurentsivõimest kaitse ja julgeolekuni, inimeste toetamisest ning meie ühiskonna ja elukvaliteedi tugevdamisest Euroopa üleilmse mõjuvõimu suurendamiseni, et toetada demokraatiat ja väärtusi. ELi eelarve hõlmab kõiki prioriteete ja nõuab kõigi institutsioonide ühiseid jõupingutusi. Õelgem selgelt: minu arvates on vana ja uue, traditsioonilise ja nüüdisaegse eristamine täiesti kunstlik – on ainult *Euroopa* vajadused ja prioriteedid, millele eelarve peab kõige tõhusamal viisil vastama.

Kõiki neid elemente arvesse võttes usun kindlalt, et meie ees seisvad väljakutsed nõuavad nii suuruselt kui ka ülesehituselt ambitsioonikat ELi eelarvet. Selleks et olla investeeringuid edendav komisjon, on liidul vaja tõhusamat ja mõjusamat finantsarhitektuuri. ELi eelarve peab võimendama nii era- kui ka institutsioonilist rahastamist ning tagama sidususe liikmesriikide eelarvetega, sealhulgas kaasrahastamise kaudu, et saavutada ELi prioriteedid. Suuremad ja ajakohastatud tulud, eelkõige uute omavahendite kaudu, on olulised selleks, et ELi eelarve suudaks saavutada meie ühiseid eesmärke. Lisaks tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta taasterahastu „NextGenerationEU“ võla tagasimaksmise algust.

Praegune mitmeaastane finantsraamistik on olnud alus paljude probleemide lahendamiseks, millega EL on viimastel aastatel kokku puutunud, seda ka tänu Euroopa Parlamendi toetusele. Siiski on ilmnunud ka struktuurseid puudusi suutlikkuses reageerida kiiresti uutele prioriteetidele ja vajadustele, mis tuleneb finantsraamistiku keerukusest ja jäikusest.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, kohustun tegema koostööd Euroopa Parlamendi ja liikmesriikidega, et töötada välja meie ambitsioonidele vastav tulevane eelarve, mis oleks täpsema fookusega, lihtsam ja mõjusam.

Täpsema fookusega. Soovin edendada poliitikapõhist eelarvet, et saavutada liidu eesmärgid. Praktikas tähendab see eelarvet, mis toetab Euroopa avalikke hüvesid ja positiivset ülekanduvat mõju, et saavutada meie ühised

eesmärgid, eelkõige kaitse ja julgeolek, kestlik heaolu ja konkurentsivõime ning demokraatia ja sotsiaalne õiglus. Selleks on vaja vähem, kuid sihipärasemaid programme ning iga riigi jaoks kava, mis seob peamised reformid investeringutega, mis on suunatud sinna, kus ELi meetmeid on kõige rohkem vaja. See nõuab eri poliitikavaldkondade ja vahendite koordineerimist ja mõnel juhul kohandamist, et saavutada meie eesmärgid. Näiteks hõlmab see tugevdatud ühtekuuluvuse ja majanduskasvu poliitikat, mille keskmes on piirkonnad, ja mis on välja töötatud koostöös riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutustega. Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus on ühtse Euroopa selgroog. ELi konkurentsivõime ja ühtekuuluvuse suurendamiseks peame kohandama oma poliitikat ja vahendeid liikmesriikide ja nende piirkondade konkreetsetele probleemidele, kusjuures liikmesriigid ja piirkonnad tuleks kaasata tihedalt poliitika kavandamisse. Peale selle peame koostoime edendamiseks tugevdama investeringute ja reformide vahelist seost. Poliitikapõhine eelarve on hästi kohandatud innovatsiooni ja leidlikkuse edendamiseks Euroopas. Teadusuuringud ja innovatsioon ning teadus ja tehnoloogia on meie majanduse keskmes. Peame tooma esile Euroopa kui innovatsiooni eestvedaja kõik tugevad küljed. Euroopa Konkurentsivõime Fond tagab investeerimissuutlikkuse, et toetada ELi konkurentsivõime jaoks olulisi strateegilisi sektoreid. See suunatakse meie majanduse ja ettevõtete vajaduste rahuldamisele, alustades väikestest ja keskmise suurusega ettevõtetest, et aidata kaasa Draghi aruandes tuvastatud probleemide lahendamisele.

Lihtsam. Kui soovime inimeste elu paremaks muuta, peaks juurdepääs ELi vahenditele olema toetusesaajate jaoks lihtne ja kiire. ELi kulutused jagunevad liiga paljude programmide vahel, millest mõnest rahastatakse sama liiki meetmeid, kuid nõuded rahastamise saamiseks on erinevad ja esineb raskusi rahastamise tulemuslikul kombineerimisel. Draghi aruandes märgitakse, et „kui EL kulutab ühiselt, pärsib selle tulemuslikkust killustatus, keerukus ja jäikus“. Seepärast kavatsen edendada vähem, kuid täpsema fookusega programme ning lihtsamaid eeskirju ja menetlusi juurdepääsuks ELi vahenditele. Meie ettevõtted, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, üliõpilased, teadlased ja piirkonnad ei peaks olema sunnitud orienteeruma rahastamisvahendite keerukas rägastikus. Teabe kättesaadavus, lihtsad ja prognoositavad rahastamiskõlblikkuse reeglid ning meie menetluste tagasisideahelad on peamised elemendid, mis hõlbustavad juurdepääsu ELi rahastamisvahenditele.

Mõjusam. Iga liidu eelarve kaudu kulutatud euro peab andma tulemust. ELi eelarve võib tugipankade, eelkõige Euroopa Investeerimispanka Grupi toel veelgi suurendada finantsvõimendust ja vähendada erakapitali riske. See on oluline ka kaitsevaldkonnas, kus me teeme tihedat koostööd liikmesriikide ja Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooniga. Laiemas plaanis on rohe- ja digipöördeks vajalike rahaliste vahendite leidmisel keskse tähtsusega ELi eelarve parem võimendamine. Samamoodi edendab välistegevuse uuendatud rahastamine vastastikku kasulikke partnerlusi, mis muudab toetuse meie partneritele mõjusamaks ja sihipärasemaks ning viib selle paremasse kooskõlla meie strateegiliste huvidega.

Paindlikum. Praegune mitmeaastane finantsraamistik ei ole tänase ja homse muutuva maailma jaoks ikka veel piisavalt kohandatud. Hoolimata raamistiku esimesest edukast muutmisest on see viimase nelja aasta peamine õppetund. Ma tahan töötada eelarve paindlikkuse suurendamise nimel. Me peame vähendama eelarve jäikust range ettemääratuse ja ressursside ülekavandatud planeerimise osas, et muuta iga-aastane eelarvemenetlus asjakohasemaks ja suutlikumaks reageerida kiiresti muutuvatele vajadustele. Selle eest vastutavad ühiselt komisjon ja eelarvepädevad institutsioonid. Toetan kindlalt iga-aastase eelarvemenetluse paremat ja strateegilisemat kasutamist, et oleks võimalik sisukalt käsitleda muutuvaid prioriteete ja – mõnikord ettenägematuid – vajadusi.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, kohustun enne komisjoni ettepanekut järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta ulatuslikult konsulteerima ja vahetama teavet kõigi sidusrühmadega, eelkõige Euroopa Parlamendi ja liikmesriikidega. Ootan huviga parlamendi ideid ja kaastööd, et ehitada üles uus, meie tulevastele eesmärkidele vastav eelarve.

4. Tulud ja ELi eelarve rahastamine pärast 2027. aastat

Nõudmisele, et ELi eelarvel oleks suurem ja moodsam tulubaas, ei lisandu ametisseastuva presidendi suunistes midagi ressursside kohta. Oma missioonikirjas astub ta sammu kaugemale, paludes Teil uurida kõiki rahastamisallikaid.

Kuidas kavatsete tagada meie ühiste prioriteetide piisava ja kestliku rahastamise? Kuidas kavatsete veenda nõukogu ja liikmesriike tegema otsust praeguste uute omavahendite ettepanekute kohta ja milline on varuvõimalus, kui seda ei peaks juhtuma? Komisjon prognoosis tuludega seoses, et tema 2023. aasta muutmissettepanek omavahendite kohta võiks alates 2028. aastast anda 36 miljardit eurot aastas, kas Te kinnitate seda hinnangut? Kas kavatsete esitada muutmissettepaneku ja/või uue ettepaneku? Kui jah, siis milliseid uusi omavahendeid või

uusi tuluallikaid see sisaldab ning milliseid kohandusi see toob kaasa olemasolevate ja kavandatud omavahendite puhul? Kuidas kavatsete tagada eelarve tasakaalu?

ELi eelarve peab alati olema tasakaalus. Seda nõutakse Euroopa Liidu toimimise lepingus. Liit täidab alati oma finantskohustusi. Euroopa Liidu toimimise lepingus on ka sätestatud, et liit näeb endale oma eesmärkide saavutamiseks ja oma poliitika elluviimiseks ette vajalikud rahalised vahendid. Praegu rahastatakse ELi eelarvet mitmest allikast, millest suurim on liikmesriikide osamaksud, mis põhinevad liikmesriikide kogurahvatulu osakaalul ELi kogurahvatulus.

Igal juhul tagatakse taasterahastust „NextGenerationEU“ laenatud summade ja nendega seotud intresside täielik ja õigeaegne tagasimaksmine. Nagu näitab ELi laenude AAA-reiting, on see väljaspool kahtlust.

Omavahendite otsuses on taasterahastu „NextGenerationEU“ laenude tagasimaksmise kohta sätestatud kaks selget parameetrit: kõik võlad tasutakse täielikult hiljemalt 31. detsembriks 2058 ning need vähenevad selle kuupäeva lähenedes ühtlaselt ja prognoositavalt.

Järgmise mitmeaastase finantsraamistiku puhul seisame silmitsi selgete valikutega: taasterahastu „NextGenerationEU“ laenusid ei saa maksta tagasi, suurendamata liikmesriikide osamakse ELi eelarvesse; ning meie eesmärkidele vastav ELi eelarve pole võimalik ilma uute omavahenditeta.

Seda silmas pidades kutsuti 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelises kokkuleppes üles võtma 2026. aastaks kasutusele uued omavahendid. Selleks esitas komisjon 2023. aasta juunis kohandatud paketi, mis tagab alates 2028. aastast hinnangulise tulu ligikaudu 36 miljardit eurot (2018. aasta hindades) aastas. Olemasolevate prognooside põhjal annaksid olemasolevad ettepanekud vajalikku tulu ja neid saaks kohe rakendada. Vajaduse korral esitatakse ajakohastatud prognoosid.

Ma teen kõik endast oleneva, et selles valdkonnas edu saavutada; olen avatud ja kavatsen aktiivselt suhelda nõukogu tulevaste eesistujariikidega. Aeg tulemuste saavutamiseks on väga lühike, kuid seda on siiski võimalik teha. Tean, et võin loota Euroopa Parlamendi toetusele.

5. Parlamendi õigused ja roll

Kuigi parlament tunnistab, et ELi kulutused peavad olema lihtsad ja paindlikud, kiired ja strateegilise fookusega, ning võtab sellega seoses teadmiseks ametisseastuva presidendi kavatsuse esitada ettepanek poliitikapõhise eelarve, mitte programmipõhise eelarve kohta, tuleb kooskõlas aluslepingute, raamkokkuleppe ja 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega austada parlamendi õigusi.

Kuidas tagate sellega seoses Euroopa Parlamendi õiguste, demokraatliku kontrolli ja rolli täieliku austamise

- *kaasseadusandjana, eelkõige piirates teiste õigusaktide kasutamist ELi rahastamisprogrammide oluliste elementide (nt poliitilised eesmärgid, rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid jne) sätestamisel, ning ELi toimimise lepingu artiklile 122 ja kiirmenetlustele tuginemist;*
- *ühe eelarvepädeva institutsioonina aastaelarve eraldamisel konkreetsetele poliitilistele prioriteetidele, näiteks tehes ettepaneku piisavalt üksikasjaliku liigenduse kohta, et eelarvepädevad institutsioonid saaksid teha teadlikke otsuseid;*
- *ELi eelarve täitmise ja asjakohaste õigusaktide, sealhulgas õigusriigi tingimuslikkuse mehhanismi rakendamise kontrollimisel, andes täitmise ja rakendamise kohta korrapäraselt õigeaegset ja üksikasjalikku teavet, et võimaldada demokraatlikku järelevalvet;*
- *kogu mitmeaastase finantsraamistiku protsessi vältel, näiteks pakkudes välja konkreetseid meetmeid ja töökorralduse, et tagada institutsioonidevaheline koostöö, dialoog ning Euroopa Parlamendi korrapärane ja õigeaegne teavitamine alates Teie ametiaja esimesest päevast ja kooskõlas komisjoni rolliga erapooletu vahendajana?*

Üldsuse usalduse tagamiseks Euroopa Liidu ja selle institutsioonide vastu on hädavajalikud demokraatlik legitiimsus ja vastutus.

Olen pühendunud kahe institutsiooni vahelise koostöö ja dialoogi tugevdamisele nii iga-aastase eelarvemenetluse, mitmeaastase finantsraamistiku kui ka muude eelarvega seotud küsimuste kontekstis. Kui mind ametisse kinnitatakse, järgin ja rakendan täielikult 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise ja uute omavahendite kohta.

Paljudel juhtudel oli komisjoni viimase ametiaja jooksul ELis esile kerkinud kriisidele reageerimiseks vaja võtta erakorralisi finantsmeetmeid, mis nõuavad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 122 kohaldamist. Nagu on rõhutatud presidendi poliitilistes suunistes, jälgib komisjon jätkuvalt, et selliste vahendite kasutamine piirduks erakorraliste asjaoludega vastavalt kõnealuse sätte tingimustele. Kui minu vastutusalasse kuuluvate küsimuste puhul peaks olema vaja kohaldada Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 122, osalen isiklikult parlamendi kohtumistel institutsioonidevaheliste suhete ja läbipaistvuse volinikuga, et täielikult põhjendada kõnealuse artikli kohaldamist, järgides täielikult 2020. aastal kokku lepitud eelarvekontrollimenetlust.

Meil on ELi kodanike ja nende esindajate ees kohustus pühenduda täielikult eelarvekulutuste maksimaalse läbipaistvuse ja ELi finantshuvide tõhusa kaitse tagamisele, eelkõige pettuste, huvide konflikti ja õigusriigi põhimõtte rikkumise eest. Ma hakkam isiklikult juhtima komisjoni tööd iga-aastases eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses, koordineerima suhteid eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsioonina tegutseva Euroopa Parlamendi ning Euroopa Kontrollikoja. Olen kindlalt pühendunud läbipaistvusele, et võimaldada ELi eelarve täitmise sisulist kontrollimist kõigis selle mõõtmetes. Loomulikult hõlmab see õigusriigi tingimuslikkuse määrase rakendamist. Ma hakkam isiklikult hoolitsema selle eest, et parlamenti hoitaks pidevalt kursis käimasolevate menetluste edenemisega.

Lisaks suurendaks lihtsam ja paindlikum eelarve koos vähemate programmidega iga-aastase eelarveläbirääkimiste tähtsust. Sellest tulenevalt tugevneks Euroopa Parlamendi roll ühe eelarvepädeva institutsioonina aastaeelarve eraldamisel konkreetsetele ja kiiresti muutuvatele poliitilistele prioriteetidele.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, kavatsen tagada, et parlamendil on oma õiguste kasutamiseks ja teadlike otsuste tegemiseks juurdepääs kogu asjakohasele teabele.

Ma kavatsen enne tulevase mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmist läbirääkimiste käigus ulatuslikult konsulteerida ja teavet vahetada ning teha tihedat koostööd Euroopa Parlamendiga, et tagada kokkuleppe kiire ja õigeaegne saavutamine. Kui mind volinikuks kinnitatakse, teen ettepaneku pidada alates oma esimestest ametis olnud päevadest parlamendi raportööridega regulaarset dialoogi tulevase mitmeaastase raamistiku üle, et meil oleks võimalus arvamusi vahetada. Hindan väga Euroopa Parlamendi arvamust ja soovitusi ning jään ootama koostööd parlamendiga seoses meie tulevase ettepanekuga kasutada maksimaalselt ära praeguse mitmeaastase finantsraamistiku ja taasterahastu „NextGenerationEU“ raames saadud õppetunde. Meie ühine kohustus on tagada, et järgmine ELi eelarve teeniks kõige tulemuslikumal ja tõhusamal viisil meie ühiseid poliitilisi eesmärgi.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, edendan ma alati Euroopa institutsioonide partnerlust ja koostööd. Komisjoni roll ja kohustus on toimida erapooletu vahendajana, pakkudes usaldusväärset tehnilist oskusteavet ning tagades, et kõiki hääli võetakse kuulda ja arvesse. Sellega seoses kohustun aitama kaasa pidevale dialoogile Euroopa Parlamendi ja nõukoguga ning kolme institutsiooni vahel kooskõlas vastavate, aluslepingutes sätestatud õigustega. Olen valmis koos kõigi asjaosalistega hindama, kas ja kuidas saaks meie praegust koostööd tulevikus täiustada.

Eelarvekontrollikomisjoni küsimused

6. Taaste- ja vastupidavusrahastu vahendid ja tulevane tulemuspõhine rahastamine

Taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamismudel kujutab endast olulist muutust ELi poolses rahastamises, kuna vahendite väljamaksmine põhineb eesmärkide ja vahe-eesmärkide täitmisel ega ole seotud kuludega. Nii kontrollikoda kui ka parlament on juhtinud tähelepanu tõsistele puudustele selles mudelis seoses kontrolli ja läbipaistvusega. See uus mudel ei saa ilma suuremate parandusteta toimida ELi tulevaste kulutuste kavana.

Kuidas kavatsete parandada taaste- ja vastupidavusrahastu kulutuste järelevalvet, eelkõige topeltrahastamise vältimiseks, läbipaistvuse tagamist, andes aru vahendite lõplike saajate kohta, ning riiklike ja Euroopa õigusnõuete järgimise tagamist? Kuidas kavatsete kohaldada taaste- ja vastupidavusrahastu ülesehitusest ja rakendamisest saadud õppetunde muudele tulemuspõhistele vahenditele ning milline on Teie seisukoht tulevaste

tulemuspõhiste vahendite loomise suhtes, eelkõige järgmises mitmeaastases finantsraamistikus? Kuidas Te tagaksite, et tulemuslikkuse mõõtmise mehhanismidega keskendutakse tulemustele, mitte väljunditele, ning välditakse rohepesu? Milliseid konkreetseid meetmeid kavatsete võtta nii otsese eelarve täitmise (nagu taaste- ja vastupidavusrahastu puhul) kui ka jagatud eelarve täitmise kohaselt rahaliste vahendite rakendamisel, et märkimisväärselt vähendada bürokraatlikku koormust, sealhulgas digitaliseerimise suurendamise kaudu, ja tagada, et ELi vahendid loovad majanduskasvu?

ELi eelarve tulemuslikkusele orienteeritust on aja jooksul oluliselt suurendatud. Euroopa Parlamendi toetus on aidanud parandada näitajate usaldusväärsust ja luua konkreetseid mehhanisme, nagu: tulemusraamistikud, mille puhul vahendeid jaotatakse osaliselt saavutatud eesmärkide eest; kuludega sidumata rahastamise kasutuselevõtmine ühtekuuluvuspoliitika fondide jaoks ning reeglina taaste- ja vastupidavusrahastu, kliimameetmete sotsiaalfondi, Ukraina rahastu ja Lääne-Balkani reformi- ja kasvurahastu raames, ning suurem tulemuslikkusele orienteeritus ühises põllumajanduspoliitikas, mida rakendatakse nüüd strateegiakavade kaudu.

Varasematest kogemustest on siiski veel palju õppida nii hästitoimivate kui ka parandamist vajavate elementide osas. Sellega seoses tunnustan ja hindan ma parlamendi ja eelkõige eelarvekontrollikomisjoni ning Euroopa Kontrollikoja rolli erinevate rahastamisvahendite ja programmide toimimise hindamisel, et muuta need veelgi tõhusamaks ja tulemuslikumaks ning kaitsta paremini liidu finantshuve. Kui mind volinikuks kinnitatakse, võtan ma nende järeldusi ja soovitusi järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ülesehituse kavandamisel nõuetekohaselt arvesse.

Nagu ma oma eelmises vastuses mainisin, on meil ELi kodanike ja nende esindajate ees kohustus pühenduda täielikult maksimaalsele läbipaistvusele. Sellega seoses on mul väga hea meel läbivaadatud finantsmääruse üle, millega tagatakse alates 2028. aastast ELi rahaliste vahendite saajate andmete avaldamine kogu ELi eelarve ja kõigi eelarve täitmise viiside ulatuses, sealhulgas liikmesriikide tulemuspõhiste programmide puhul.

Liikmesriikide ja sidusrühmade lihtsustamisaotlused on täielikult põhjendatud ning kui mind volinikuks kinnitatakse, kavatsen ma neid arvesse võtta. Peame vähendama kõigi toetusesaajate – ettevõtjate, põllumajandustootjate, kodanike ja valitsusväliste organisatsioonide, riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste – halduskoormust, tagades samal ajal jätkuvalt tulemusliku kontrolli ELi vahendite üle. Mida keerukamad on eeskirjad, seda suurem on kulutustega seotud vigade oht. Lihtsam ja täpsem fookusega ELi eelarve vähendab oma ülesehitusega vigade tekkimise ohtu ja tugevdab eelarve finantsjuhtimise usaldusväärsust.

Seda silmas pidades edendan jõuliselt digitaliseerimist, et vähendada ELi rahaliste vahendite saajate halduskoormust. Digitaliseerimine peaks parandama ka andmekaeve- ja riskihindamisvahendit, mille komisjon annab liikmesriikide käsutusse kontrolli ja auditi tõhustamiseks. Muude eesmärkide hulgas aitab see hoida ära tõsiseid rikkumisi, nagu topeltrahastamine, pettus ja huvide konflikt. Teen kõik endast oleneva, et veenda kõiki liikmesriike andmekaeve- ja riskihindamisvahend kohustuslikus korras kasutusele võtma. Vahend peaks olema koostalitlusvõimeline liikmesriikide andmebaasidega tagamaks, et andmeid kogutakse ja salvestatakse vaid üks kord. Selline teabe tsentraliseerimine peaks käima käsikäes muude halduskoormuse vähendamise meetmetega, tagades samal ajal jätkuvalt ELi finantshuve kaitse kõrgeimad standardid, nagu ühtse auditi põhimõtte või ühtse kontaktpunkti loomine ELi rahaliste vahendite saajate jaoks. See on üks näide selle kohta, et ELi kulutusi reguleerivad eeskirju on võimalik veelgi ühtlustada ja lihtsustada.

Kavatsen teha liidu tulevaste eelarveprogrammide kavandamisel koostööd kõigi sidusrühmadega, võttes õppust saadud kogemustest, eelkõige tulemuslikkuse, lihtsuse ja paindlikkuse, kiiruse ja strateegilise fookuse mõttes, pöörates samal ajal erilist tähelepanu ELi finantshuve kaitsele.

7. Pettusevastase võitluse struktuur

Euroopa Prokuratuuri loomisega saavutas ELi pettusevastase võitluse struktuur veel ühe olulise verstaposti, ent kuna see struktuur koosneb suurest hulgast komponentidest, mida ei koordineerita, ei ole ELi eelarve kaitsmise tulemused optimaalsed.

Milliseid meetmeid kavatsete võtta, et parandada ELi finantshuve kaitsemist käegakatsutaval ja mõõdetaval viisil? Milliseid meetmeid kavatsete pettusevastase võitluse struktuuri eest vastutava volinikuna vastutuse suurendamiseks esildada, et tagada parem koordineerimine pettusevastase võitluse valdkonna kõigi komponentide, sealhulgas OLAFi, Euroopa Prokuratuuri, Europoli ja Eurojusti vahel? Kas nt OLAFi ja Euroopa

Prokuratuuri ühinemine võiks kaasa tuua parema koostoime ja paremad tulemused ning kuidas saaks parandada pettusega seotud ja õigusnormide vastaselt tehtud kulutuste sissenõudmist?

Kui mind volinikuks kinnitatakse, oleks osa minu igapäevastest ülesannetest tagada, et komisjon järgiks finantskontrolli kõrgeimaid standardeid ja kaitseks kõige tulemuslikumal viisil ELi eelarvet, eelkõige kõige tõsisemate ohtude eest, nagu pettus, korruptsioon, organiseeritud kuritegevus ja huvide konfliktid. Olen veendunud, et ELi eelarvet pettuste eest kaitsvaid tulemuslikke mehhanisme tuleks pidada järgmise mitmeaastase finantsraamistiku lahutamatuks osaks. Liidu finantshuvide kaitse, mis on komisjoni peamine vastutusala, ajendab minu jõupingutusi pettusevastase võitluse struktuuri arendamisel/tugevdamisel koos olemasolevate sõltumatute uurimisasutustega, nagu Euroopa Prokuratuur ja Euroopa Pettusevastane Amet (OLAF).

Jätkan meie eelarvekulutuste üldise tulemuslikkuse parandamist ning tõhustan võitlust pettuse ja korruptsiooni vastu, kasutades konkreetseid meetmeid ja algatusi ning koordineerides tegevust eri poliitikavaldkondade eest vastutavate volinikega. Näiteks kavatsen ma tugevdada ja parandada komisjoni ennetavaid pettusevastaseid meetmeid. Komisjoni pettusevastase võitluse strateegias kuulutatakse digivahendite laialdasem kasutamine, koostöö ja pettusevastase võitluse tugevdatud struktuur pettusevastase võitluse tegevuskava tähtsaks prioriteediks ning ma töötan nende eesmärkide saavutamise nimel. Pärast finantsmääruse läbivaatamist tuleks kasutada varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi (EDES) kogu potentsiaali, et jätta kõrvale kõik ELi eelarvet ohustavad juhtumid. Selles nõutakse ka andmekaev- ja riskihindamisvahendite kasutamise tõhustamist, et vältida õigusnormide selliseid tõsiseid rikkumisi, nagu huvide konfliktid või topeltrahastamine. Samuti kavatsen innustada liikmesriike kasutama täiel määral ära rikkumisjuhtumite haldamise süsteemi (IMS) võimalusi. IMS on IT-vahend, mida liikmesriigid kasutavad eeskirjade eiramisest ja pettustest teatamiseks. Täielikud ja kvaliteetsed andmed võimaldavad selle valdkonna arengut paremini analüüsida ja mõista.

Kavatsen teha tihedat koostööd demokraatia, õigusküsimuste ja õigusriikluse volinikuga, tagamaks, et tulevases pikaajalises eelarves on mõjusad korruptsioonivastased kaitsemeetmed, mida kohaldatakse kõigi rahaliste vahendite suhtes, ning et Euroopa rahastamine on suunatud riiklike korruptsioonivastase võitluse meetmete toetamisele ning nii liidu kui ka selle liikmesriikide finantshuvide kaitsmisele.

Mis puudutab liidu eelarve kaitseks võetavaid järelemeetmeid, siis kavatsen ma põhjalikult hinnata, kas ja kuidas saaks parandada komisjoni enda pettuste avastamise auditisüsteemi, samuti pettuste avastamist liikmesriikide ametiasutuste tehtavate auditite raamistikus. Lisaks kavatsen koos asjaomaste volinikega uurida võimalusi, kuidas hõlbustada süüdistuse esitamist selliste piiriüleste korruptsioonijuhtumite eest, mis mõjutavad liidu vahendeid ja mida liikmesriigid ei saa üksi käsitleda.

Võitluses finantshuve kahjustavate pettuste vastu nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil on äärmiselt oluline tagada kõigi pettuse vastu võitlejate tulemuslik koostöö. Seega kavatsen nende vahelise koordineerimise edasiseks tugevdamiseks juhtida ELi pettusevastase võitluse struktuuri läbivaatamist. Seoses sellega, ning tihedas koostöös demokraatia, õigusküsimuste ja õigusriikluse voliniku ning siseasjade ja rände volinikuga, tuginedes ma Euroopa Prokuratuuri, Euroopa Pettusevastast Ametit, Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (EUROPOL) ja Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ametit (EUROJUST) käsitlevate määruste käimasolevatele ja tulevastele hindamistele. Nende hindamiste tulemuste põhjal võiks asjaomaste õigusaktide võimalik läbivaatamine olla samuti võimalus luua rohkem koostoimet ja kasutada maksimaalselt ära võimalikku vastastikust täiendavust. Kutsuksin üles vajaduse korral läbi vaatama ka nende ametite töökorraldust, et hõlbustada sujuvat koostööd. Sellega seoses kavatsen teha tihedat koostööd ka demokraatia, õigusküsimuste ja õigusriikluse voliniku ning siseasjade ja rände volinikuga, et koordineerida erinevate uurimis-, prokuratuuri- ja õiguskaitseasutuste vahelist õigeaegse ja tõhusa teabevahetuse ning koostöö raamistikku ELi tasandil.

Mis puudutab konkreetselt Euroopa Pettusevastast Ametit, siis ma jätkan tema toetamist, et amet saaks edukalt täita oma olulist ülesannet viia läbi haldusjuurdlusi liidu finantshuve kahjustavate rikkumiste ja pettuse kohta. Samuti hindan vajadust vaadata läbi ameti volitused, nt selleks, et tugevdada toetust ELi õiguse täitmisele pööramisele eri liikmesriike hõlmavate pettusejuhtumite puhul. Lisaks hakkab ma juhtima arutelu komisjoni sisesuuniste üle, mis käsitlevad Euroopa Pettusevastase Ameti aruannete kasutamist.

Komisjon on toetanud Euroopa Prokuratuuri ja teinud temaga koostööd liidu finantshuvide kaitsmisel alates 2021. aasta juunist, mil Euroopa Prokuratuur oma tegevust alustas. Kavatsen innustada ja jätkuvalt toetada Euroopa Prokuratuuri liidu ja selle liikmesriikide finantshuve kahjustavate kuritegude uurimisel ja nende eest süüdistuste esitamisel. Lõppkokkuvõttes peaks see kaasa tooma ELi vahendite suurema sissenõudmise. Kui mind ametisse kinnitatakse, kohustun ka edendama varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi kasutamist, tuginedes Euroopa Prokuratuuri uurimiste käigus kindlaks tehtud faktidele. Euroopa Prokuratuuri määruse käimasolev hindamine

loob aluse võimalikele tulevastele meetmetele, mille eesmärk on tugevdada Euroopa Prokuratuuri rolli võitlemisel liidu finantshuve kahjustavate raskete kuritegude vastu. Samuti kavatsen toetada süvendatud teabevahetust komisjoni talituste ja Euroopa Prokuratuuri vahel tehnilisel tasandil, näiteks selleks, et leida lahendusi teabevahetuseks või arutada väidetavaid puudujärke pettuse avastamisel.

Euroopa Pettustevastase Ameti ja Euroopa Prokuratuuri rollid ja õigused pettusevastase võitluse struktuuris on erinevad, kuid üksteist täiendavad. Euroopa Prokuratuur ühelt poolt on Euroopa Liidu sõltumatu prokuratuur, mis vastutab liidu ja selle liikmesriikide finantshuve kahjustavate kuritegude uurimise, nende eest süüdistuse esitamise ja nende eest vastutusele võtmise eest. Euroopa Pettustevastane Amet teiselt poolt töötab komisjoni jaoks välja pettusevastast poliitikat ning viib läbi haldusjuurdlusi ELi eelarvega seotud pettuse ja muu ebaseadusliku tegevuse, korrupsiooni ja tõsiste üleastumiste kohta haldustasandil, ilma et tal oleks õigust viia läbi kriminaaluurimisi ja esitada süüdistusi. Selle asemel, et arutada nende kahe organi ühendamist, mille teostatavus on õiguslikult kaheldav, peaksime minu arvates keskenduma nende koostöö ja vastastikuse täiendavuse tõhustamisele, et tagada ELi finantshuvide kaitse, mis on minu ametiaja prioriteet. ELi eelarve igakülgselt kaitsmiseks on ELi rahalisi vahendeid vaja kaitsta nii kriminaal- kui ka haldusmeetmetega.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, on minu peamine eesmärk tagada, et kõik ebaseaduslikult saadud vahendid nõutakse sisse ja kantakse tagasi ELi eelarvesse; ning et need, kes panevad toime liidu ja selle liikmesriikide finantshuvide vastaseid kuritegusid, tuuakse kiiresti ja tõhusalt kohtu ette ja neile määratakse tõhusad ja hoiatavad karistused.

8. Õigusriigi tingimuslikkuse mehhanism

Õigusriigi tingimuslikkuse määrus oli parlamendi eelmise koosseisu ametiaja üks peamine saavutus, kuna sellega seati õigusriigi standardite järgimine liikmesriikidele ELi vahendite väljamaksmise tingimuseks. Vaatamata komisjoni selgetele õiguslikele kohustustele hoida Euroopa Parlamendi kursis, oli meedia tavaliselt paremini informeeritud kui parlament.

Milliseid meetmeid kavatsete võtta, et täita õiguslikku kohustust teavitada Euroopa Parlamendi täielikult ja viivitamata ning olla struktureeritud dialoogi jaoks piiranguteta kättesaadav?

Kuidas kavatsete tagada õigusriigi põhimõtte ja liidu väärtuste täieliku austamise ELi praeguste ja tulevaste rahaliste vahendite rakendamisel? Kuidas kavatsete vältida vastuolusid ja tagada sidusa lähenemisviisi olemasolevate vahendite (sealhulgas tingimuslikkuse mehhanism, horisontaalsed eeltingimused ja õigusriigi olukorda käsitlev aruanne) kohaldamisel selle eesmärgi saavutamiseks? Millise töökorralduse kavatsete kehtestada, et teha koostööd demokraatia, õigusküsimuste ja õigusriikluse volinikuga?

Toetan kindlalt ametisseastuva presidendi von der Leyeni pühendumust õigusriigi tugevdamisele uue komisjoni ametiajal, ning kui mind ametisse kinnitatakse, jään ootama tihedat koostööd parlamendiga selles kriitilises küsimuses. Õigusriigi põhimõtte järgimine on ELi vahendite saamise vältimatu eeltingimus.

Parlament on mänginud otsustavat rolli üldise tingimuslikkuse korra kehtestamisel. Kooskõlas õigusriigi tingimuslikkuse määрусega teavitan parlamenti viivitamata kõigist selle alusel kavandatud, vastu võetud või tühistatud meetmetest. Lisaks ootan huviga jätkuvat koostööd komisjoni ja parlamendi vahel neis küsimustes.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, pakun järgmises mitmeaastases finantsraamistikus välja tugevad kaitsemeetmed õigusriigi põhimõtete kaitseks. Need lähtuksid üldise tingimuslikkuse korra kohaldamisest kõigi fondide suhtes. Teiseks peame võtma õppust praeguse eelarve ja taasterahastu „NextGenerationEU“ rakendamisel saadud kogemustest. Näiteks on taaste- ja vastupidavusrahastu ning ühtekuuluvuspoliitika eeltingimused näidanud, kuidas saab ELi eelarvega edendada reforme, mis tugevdavad õigusriigi põhimõtet liikmesriikides. Samal ajal on õigusriigi põhimõtte järgimisega seotud tingimuste kohaldamine eri rahastamisvahenditest rahastamise puhul näidanud, et õigusnorme on võimalik ühtlustamise läbi veelgi tõhusamaks muuta.

Korrupsioon õhustab kodanike usaldust avaliku halduse vastu ja selle mõjusust ning kahjustab seega seda, mida me püüame ELi eelarvega saavutada – peame olema korrupsiooni suhtes täisleppimatud. Kui mind volinikuks kinnitatakse, teen tihedat koostööd demokraatia, õigusküsimuste ja õigusriikluse voliniku ning teiste asjaomaste volinikega, et aidata välja töötada terviklik ja selge ELi lähenemisviis korrupsioonivastasele võitlusele ning tagada, et ELi rahastamine on suunatud riiklikele meetmetele, mille eesmärk on tugevdada õigusriiki, näiteks korrupsiooni ennetamise ja selle vastu võitlemise ning ELi finantshuvide kaitsmise meetmete rahastamise kaudu.

Õigusriigi olukorda käsitlev aruanne ja selles antud soovitusel on oluline allikas õigusriigiga seotud probleemide jälgimiseks liikmesriikides. Aruanne on kesksel kohal õigusriigi tingimuslikkuse määramise alusel tehtavates hindamistes. Õigusriigi tingimuslikkuse määramise kohased järeldused, sealhulgas juhul, kui need pärinevad õigusriigi olukorda käsitlevast aruandest, peavad tõendama seost ELi eelarvega kooskõlas õigusriigi tingimuslikkuse määramise nõuetega. See hinnang peab olema tõendus põhine, nagu on kinnitanud Euroopa Kohus.

Edaspidi peame töötama selle nimel, et veelgi tugevdada seost rahalise toetuse ja õigusriigi olukorda käsitlevas aruandes liikmesriikide kohta tehtud soovitusel vahel.

Õiguskomisjoni küsimus

9. Avalik haldus

Kuidas kavatsete tagada avaliku halduse eest vastutava volinikukandidaadina, et ELil oleks kaasaegne ja tõhus avalik haldus, et viia ellu liidu poliitikat ja muuta eurooplaste igapäevaelu, võttes arvesse ka soovitusi komisjonile, mille Euroopa Parlament võttis vastu 22. novembril 2023 kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 225, seadusandliku ettepaneku kohta võtta vastu ELi toimimise lepingu artikli 298 alusel määrus Euroopa Liidu avatud, tõhusa ja sõltumatu halduse kohta (vt Euroopa Parlamendi resolutsioon A9-0309/2023–2021/2161(INL)) ning liidu haldusmenetluste digitaliseerimise juhtpõhimõtete ning digilahenduste väljatöötamise ja kasutuselevõtu põhimõtete kohta?

Euroopa peab vastama nende murede ja probleemide ulatusele, millega inimesed oma elus silmitsi seisavad, ning pakkuma terviklikke lahendusi, mis toovad meie ühiskonda põhjalikke muutusi nii, et kedagi ei jäeta kõrvale. Kui mind volinikuks kinnitatakse, pühendun täielikult tänapäevase ja tõhusa halduse tagamisele, mis vastab meie poliitilistele prioriteetidele, nagu on kirjeldatud ametisseastuva presidendi missioonikirjas. Soovin, et avalik haldus oleks mitte üksnes tulemuslik, vaid ka kohanemisvõimeline võimaluste ja väljakutsetega, millega ta silmitsi seisab, alates suurest survest ressursidele ja uute tehnoloogiate kasutamisest kuni ettevalmistusteni tulevaseks suuremaks liiduks.

Selle visiooni poole püüdlisel olen nii loov kui ka ambitsioonikas ja võtan arvesse meie avaliku halduse edasise ajakohastamise potentsiaali. Selle saavutamiseks vaatan ma põhjalikult läbi komisjoni ülesehituse ja tegevuse, mida täiendab väline võrdlusanalüüs. Ma mõistan, et seda ulatuslikku ülesannet ei saa täita ükski. Seepärast moodustan kõrgetasemelise analüüsirühma, kelle teadmised ja asjatundlikkus annavad väärtusliku panuse komisjoni avaliku teenistuse tuleviku määramisse. Samuti kavatsen kasutada ulatuslikke teadmisi, mis on kättesaadavad olemasolevates võrgustikes, näiteks Euroopa avaliku halduse koostöövõrgustikus, ning toetuda eelmiste läbivaatamiste käigus saadud kogemustele.

Tuginedes tehtud edusammudele, eelkõige soolise tasakaalu valdkonnas, jätkan jõupingutusi mitmekesise ja kaasava tööjõu loomiseks, mis esindaks paremini inimesi, keda teenime. Ohutu töökoht on selle peamine eeltingimus ning kui mind ametisse kinnitatakse, kasutan ma komisjoni uuendatud ahistamisvastast põhimõtet täiel määral ära, et edendada austuse ja usalduse kultuuri. Pööran erilist tähelepanu ka komisjoni töötajate geograafilise tasakaalu parandamisele. Peale selle jätkan tööd meie töötajate ja hoonete turvalisuse parandamiseks.

Sama oluline nurgakivi tuleviku avaliku teenistuse ülesehitamisel on tulemuslik talendijuhtimine. Komisjon peab suurendama oma suutlikkust meelitada ligi parimaid talente kõigist liikmesriikidest ning kaasata ja arendada neid kogu karjääri jooksul, tuginedes liikuvuspoliitikale, mis võimaldab töötajatel tööalaselt areneda ja aidata kaasa meie prioriteetide saavutamisele.

Märkimisväärsed edusammud on juba tehtud keskkonnahoidliku ja digitaalse avaliku teenistuse suunas - loodud on tõhus, nüüdisaegne ja kestlik töökeskkond, kus töötajad töötavad nüüd täielikult hübriidses töökeskkonnas ning kasutavad tõhusalt ära uusi digitehnoloogiasid ja teadmishalduse vahendeid. Minu eesmärk on tugineda nendele edusammudele ja pürgida veelgi rohkem paindlike ja koostööl põhinevate töömeetodite ja -struktuuride poole, mida toetavad sujuvad ja lihtsustatud personaliprotsessid ja -poliitika. Need on hädavajalikud, et komisjoni talitused saaksid piiratud ressursidega täita ülesandeid, mis tulenevad üha kasvavatest poliitilistest prioriteetidest.

Oma pühendumuses nendele eesmärkidele luban ma toetada suuremat ühtlustamist, koostööd ja koostöid teiste ELi institutsioonide, asutuste ja organitega, sealhulgas komisjoni ülesehituse ja tegevuse põhjaliku läbivaatamise kontekstis, püüdes saavutada kaasaegset ja tõhusat avalikku haldust kogu ELi avalikus teenistuses.

Jagan ka parlamendi eesmärki pakkuda kodanikele ja ettevõtjatele läbipaistvat, juurdepääsetavat, õiglast ja tõhusat ELi haldust, mis põhineb digitaliseeritud haldusmenetluste selgetel juhtpõhimõtetel, nagu rõhutas professor Draghi oma hiljutises aruandes.

Komisjon on teinud selle eesmärgi saavutamisel märkimisväärsed edusamme, sealhulgas töötanud välja oma masintõlke tehisintellekti mudeli, et ületada keelebarjääre ja hõlbustada kodanike suhtlust ELi haldusasutustega. Minu eesmärk on tugineda sellele oskusteabele, et veelgi toetada mitmekeelsust ELi suures keelemudelis, mis pakub täiustatud tehisintellektipõhiseid mitmekeelseid teenuseid kõigis ELi keeltes, parandades ELi haldust ja digitaalsete avalike teenuste kättesaadavust.

Olen teadlik üleskutsest võtta haldusmenetluse kohta vastu üks ühiseeskiri, mille Euroopa Parlament tegi eelkõige oma 2023. aasta novembri resolutsioonis ELi toimimise lepingu artikli 225 alusel. Komisjon vastas 2024. aasta veebruaris ja teatas, et teeb ettevalmistusi kõige asjakohasemate järelemeetmete võtmiseks positiivse vastuse saamiseks. See käimasolev töö võimaldab järgmisel volinike kolleegiumil otsustada konkreetsete, sealhulgas võimalike seadusandlike meetmete üle, et parlamendi soovitusi kõige paremini järgida.

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni küsimus

10. Kuidas kavatsete jätkata õigusriigi tingimuslikkuse määruse täitmise tagamist, eelkõige seoses järjepidevuse puudumisega ühissätete määruse, taaste- ja vastupidavusrahastu määruse ja hiljuti uuesti sõnastatud finantsmääruse kohaste õigusriigi põhimõtte järgimise vahekriteeriumide hindamisel? Kas olete valmis neid vahendeid täiel määral kasutama, kui muud nendes õigusaktides sätestatud tingimused on täidetud, näiteks juhul, kui komisjon ise tuvastab liidu väärtuste rikkumised (näiteks õigusriigi olukorda käsitlevas aruandes või muudes aruannetes) või kui liikmesriigid ei järgi komisjoni soovitusi või asjakohast Euroopa Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtupraktikat? Milliseid parandusi kavatsete selle õigusraamistiku kohta enne uut mitmeaastast finantsraamistikku esitada? Kuidas kavatsete tagada, et rahaliste vahendite vabastamine toimub ainult siis, kui liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavade õigusriigiga seotud vahe-eesmärgid on täidetud? Kuidas kavatsete tagada pettusevastase võitluse sidusa ülesehituse ja tulemusliku koostöö ELi tasandi eri osalejate, sealhulgas Euroopa Prokuratuuri ja OLAFi vahel? Milliseid meetmeid kavatsete võtta, et võidelda liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil, eelkõige selleks, et tugevdada Euroopa Prokuratuuri sisulist pädevust ja ressursse? Kuidas kavatsete tagada tõhusa koostöö õiguskaitseasutuste, liikmesriikide ja ELi prokuröride vahel, eelkõige seoses teabevahetusega?

Luban jätkata õigusriigi olukorra tähelepanelikku jälgimist kõigis liikmesriikides, tagades õiglase ja võrdse kohtlemise õigusriigi tingimuslikkuse määruse alusel. See võimaldab ELil võtta meetmeid, näiteks peatada maksed või teha finantskorrektsioone, et kaitsta liidu eelarvet õigusriigi põhimõtete rikkumise eest liikmesriikides. Õigusriigi tingimuslikkuse määruse eesmärk ei ole aga reageerida ELi väärtuste rikkumisele kui sellisele, vaid see on vahend, mille abil käsitleda olukordi, mis on otseselt seotud liidu finantshuve kaitsega. Õigusriigi tingimuslikkuse määrust kohaldatakse juhul, kui muid liidu eelarvekaitsevahendeid ei ole võimalik tulemuslikumalt kasutada. Õigusriigi tingimuslikkuse määruse alusel saab võtta meetmeid paralleelselt muude vahenditega, nagu näiteks Ungari puhul, kus olid täidetud ka tingimused, et komisjon saaks kasutada ühissätete määruuses sätestatud põhiõiguste harta horisontaalset eeltingimust ning taaste- ja vastupidavusrahastu vahe-eesmärke.

Kuigi igal õigusaktil on oma eesmärgid ja menetluseeskirjad, tagan koos teiste nende kohaldamise eest vastutavate kolleegiumi liikmetega nende kasutamise täieliku koordineerimise ja sidususe. Ma toetan kõhklemata iga õigusaktiga antud volituste täielikku kasutamist, et kaitsta tõhusalt liidu finantshuve kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega.

Tulevikku vaadates kohustun võtma järgmises mitmeaastases finantsraamistikus kasutusele tugevad õigusriigi kaitsemeetmed. Poliitilistes suunistes tehti selgeks, et järgmise komisjoni oluline ülesanne on teha kindlaks, kuidas saab ELi eelarve kõige paremini edendada õigusriiki tugevdavaid reforme. Sellega seoses võtame õppust taasterahastust „NextGenerationEU“, mis on paljudel juhtudel näidanud, kuidas ELi eelarve saab edendada ka reforme, mis tugevdavad õigusriiki. Näiteks taaste- ja vastupidavusrahastu raames ei saa ELi finantshuve kaitsega seotud vahe-eesmärkide ja mõnel juhul ka õigusriigi valdkonna vahe-eesmärkide puhul teha makseid enne, kui asjaomane liikmesriik on vajalikud reformid käivitanud. Kui selline reform peaks tulevikus tagasi pööratama, võib komisjon osa tulevastest maksetest peatada.

Selleks et kaitsta ELi finantshuve ja säilitada ELi kodanike usaldus, on väga oluline tagada sidus pettusevastase võitluse struktuur ja eri osalejate tulemuslik koostöö ELi tasandil. Organiseeritud kuritegevuse kasv ELis nõuab ELi pettusevastaste struktuuride tugevdamist, keskendudes dubleerimise vältimisele, vastastikuse täiendavuse ärakasutamisele ja suurema koostoime loomisele. Seepärast kavatsen juhtida ELi finantshuvide kaitsega seotud pettusevastase võitluse üldise struktuuri läbivaatamist. Läbivaatamisel võetakse arvesse asjaomaste osalejate ja ametite käimasolevate ja tulevaste hindamiste tulemusi, mis annavad väärtuslikku teavet selle protsessi kujundamiseks.

Sellega seoses sean kindlalt prioriteediks töö, mille eesmärk on edendada sidusamat ja koordineeritumat lähenemisviisi pettusevastasele võitlusele ELi tasandil. See hõlmab tihedama koostöö edendamist Euroopa Prokuratuuri, Euroopa Pettuste vastase Ameti ja muude asjaomaste osalejate vahel ning suurema koostoime loomise ja teabevahetuse tõhustamise võimaluste uurimist. Eelkõige teen koos tulevase demokraatia, õigusküsimuste ja õigusriikluse volinikuga vajalikud algatused, et suurendada Euroopa Prokuratuuri ja Euroopa Pettuste vastase Ameti vastastikust täiendavust.

Tunnistades Euroopa Prokuratuuri olulist rolli pettuse- ja korruptsioonivastases võitluses ning hoolimata käesoleva mitmeaastase finantsraamistiku rangetest piirangutest leidsid eelarvepädevad institutsioonid vahendid, et toetada Euroopa Prokuratuuri tema ülesannete tulemuslikul ja tõhusal täitmisel. Hästitoimiv pettusevastase võitluse struktuur, mis hõlmab Euroopa Prokuratuuri ja Euroopa Pettuste vastast Ametit, on üks parimaid liidu eelarve kaitsevahendeid ja tagatise ning samal ajal kasulik liikmesriikide eelarvetele. Seepärast on minu prioriteet tagada, et kõik ELi pettusevastase võitluse struktuuris osalejad saaksid vajalikku toetust.

Seoses sellega loovad Euroopa Prokuratuuri määruse käimasolev hindamine ja muud läbivaatamismeetmed aluse võimalikele tulevastele meetmetele, mille eesmärk on tugevdada Euroopa Prokuratuuri rolli võitlemisel liidu finantshuve kahjustavate kuritegude vastu. Kavatsen innustada ja jätkuvalt toetada Euroopa Prokuratuuri tema volituste edukal täitmisel, mis keskendub liidu ja selle liikmesriikide finantshuve kahjustavate kuritegude uurimisele ja nende eest süüdistuste esitamisele.

Tulemusliku koostöö tagamine õiguskaitseasutuste, liikmesriikide ja ELi prokuröride vahel on äärmiselt oluline võitluses liidu ja selle liikmesriikide finantshuve kahjustavate kuritegude vastu ning ma jälgin ka edaspidi tähelepanelikult liikmesriikide koostööd Euroopa Prokuratuuriga õigusriigi tingimuslikkuse määruse alusel.

Selleks et tugevdada eri osalejate koostööd, töötan välja tugeva teabevahetusraamistiku. Kutsun üles võimalikele algatustele õigeaegsema ja tulemuslikuma teabevahetuse edendamiseks Euroopa Prokuratuuri ja Euroopa Pettuste vastase Ameti vahel, sealhulgas innustades vajaduse korral läbi vaatama nende töökorda, et hõlbustada sujuvat koostööd, austades samal ajal täiel määral nende sõltumatust uurimiste läbiviimisel. See tagab ka ELi vahendite kiire sissenõudmise, haldusmeetmete kohaldamise ning ELi õiguse selliste võimalike rikkumiste tuvastamise, mis võivad mõjutada ELi ja selle liikmesriikide finantshuve.

Kui mind volinikuks kinnitatakse, tugevdan ma komisjoni ennetavaid pettusevastaseid meetmeid ja uurin võimalusi hõlbustada vastutuselevõtmist selliste piiriüleste kuritegude eest, mis mõjutavad liidu vahendeid ja millega liikmesriigid üksi toime ei tule. Nii saame tagada ELi finantshuvide kindlana ja tulemuslikuma kaitse nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil ning suurendada ELi kodanike usaldust institutsioonide ja maksumaksjate raha haldamise viisi vastu.